

Visoka cena sigurnosti

Odukom Narodne banke Srbije sve finansijske institucije u Srbiji moraće da ispune minimalne standarde u upravljanju informacionim sistemima. Uvođenje novih ili izmena postojećih IT sistema može da bude veliki trošak za osiguravače, pa se nameće pitanje da li će kompanije same podneti taj izdatak ili će osiguranici osetiti promenu kroz visinu premije

Osiguravajuće kuće u Srbiji trebalo bi da već uveliko rade na unapredjenju upravljanja informacionim sistemima u svojim kompanijama. Iako će to za neke od njih predstavljati velike izdatke, u obavezi su da to urade najkasnije do 1. jula naredne godine. Naime, Izvršni odbor Narodne banke Srbije (NBS) propisao je u martu minimalne standarde upravljanja informacionim sistemom finansijskih institucija. Kako ističu u centralnoj banci, ta odluka je doneta kako bi se uspostavili minimalni standardi i uslovi stabilnog i sigurnog poslovanja u domenu upravljanja informacionim sistemom, kao i kontinuitetom poslovanja finansijskih institucija.

Odluka će se primenjivati od 1. januara 2014. godine u bankarskom sektoru, a od 1. jula 2014. godine važiće i za društva za osiguranje, davaoce finansijskog lizinga i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima. Centralna banka je tim dokumentom za finansijske institucije koje kontroliše, prvi put sveobuhvatno uredila korporativno upravljanje informacionim sistemom, upravljanje rizikom i bezbednošću informacionih sistema, upravljanje kontinuitetom poslovanja i oporavka aktivnosti u slučaju katastrofe, razvoj i održavanje, kao i poveravanja aktivnosti u vezi sa informacionim sistemom trećem licu.

Odluka NBS-a podrazumeva veću zaštitu internopoverljivih podataka i obezbeđenje kontinuiteta poslovanja

Uslov za stabilno poslovanje

Očekuje se da će se primenom odredbi nove odluke značajno unaprediti upravljanje informacionim sistemima, što je neophodan preuslov za stabilno i sigurno poslovanje finansijskih institucija, ističu u NBS-u. Navodi se da je pristup zasnovan na riziku ključan za prevenciju neželjenih događaja, jer će finansijske institucije imati obavezu da kontinuirano upravljaju rizikom informacionog sistema i unapređuju sistem kontrola koji prime-uju radi ublažavanja tog rizika.

Branko Pavlović, član Izvršnog komiteata Delta Generali osiguranja, odgovoran za IT, procese i aktuarstvo, pojašnjava za

Svet osiguranja da će se najvažnije promene desiti u upravljanju rizikom informacionog sistema, obezbeđenju kontinuiteta poslovanja i oporavka u slučaju katastrofe, razvoju i održavanju informacionog sistema, kao i poveravanja IT aktivnosti trećem licu. Uvodi se obaveza standarizovanja pristupa svim aktivnostima vezanim za informacioni sistem, najsvišnje standaru ISO 27000. To, prema rečima Pavlovića, znači da će se uvesti formalne procedure za većinu aktivnosti koje obavlja IT sektor u društvu, kao što su izmene aplikacija, testiranje, izrada rezervnih kopija podataka, uvođenje odgovornosti za bezbednost informacionog sistema i slično.

"Propisuje se formiranje rezervne IT lokacije, opremljene slično kao glavna server soba, s ciljem nastavka poslovanja u slučaju katastrofe koja bi pogodila primarnu lokaciju. Informatičke kompanije koje se bave aplikacijama i podacima koji se koriste u osiguravajućem društvu, moraće da obezbede nadzor inspektorima NBS-a, čak iako su van Srbije. Delta Generali osiguranje prošle je godine implementiralo standard ISO 27000, tako da sada mogu reći da će ova odluka promeniti gotovo sve aktivnosti vezane za informacione tehnologije u osiguravajućem društvu", kaže Branko Pavlović.

Dragoljub Zdravković, izvršni direktor za finansije Unija osiguranja, rekao nam je da će odluka Narodne banke pozitivno uticati na poslovanje, pre svega jer će njihovi klijenti biti zaštićeniji. "Kada govorimo o internim pristupima, uvodenje minimalnih standarda odnosi se na razvijanje programa, saradnju sa dobavljačima, obezbeđenje zaštite podataka klijentata, to jest, pre svega na obezbeđenje interno poverljivih podataka. Ti standardi postoje u Evropskoj uniji, i verujem da je ovo samo korak našeg približavanja Uniji. Ono što je najvažnije u toj odluci, a što mnoge kompanije već i imaju, jeste uvodenje plana kontinuiteta i "Disaster recovery" plana. Na osnovu toga kompanije moraju da budu spremne ukoliko se neke krize ipak dese", kaže Zdravković.

Trenutno stanje

Kada je reč o trenutnom stanju u finansijskim institucijama, standardi su šaroliki. Izvršni direktor za finansije Unija osiguranja kaže da su banke uglavnom već imale dobre IT sisteme. "Verujem da veće banke imaju dobre IT sisteme, jer imaju više kapitala, više sredstava i iskustva. Za njih ova Odluka neće biti problem. Međutim, manje banke, za koje verujem da su se držale standarda u smislu odvajanja servera van centralne lokacije, držanja "back up" podataka, ova odluka će pogoditi na način da će sve to morati da podignu na viši nivo."

Branko Pavlović kaže da osiguravajuća društva kod nas koja su deo grupa iz zapadne Europe, najčešće koriste informacioni sistem grupe napravljen tehnologijom osamdesetih godina. "Informatički procesi su obično formalno dobro organizovani i standardizovani, i glavni izazov će im biti obezbeđenje nadzora inspektorima NBS-a u sedištima grupa širom Evrope. Domaća društva koja su formirana u poslednjih petnaestak godina nisu imala teret zastarele tehnologije nasledene iz prošlosti, ali većina nije prepoznala potrebu za integriranim rešenjem", kaže Pavlović. Dodaje da će velik izazov za njih biti standardizovanje svih

Branko Pavlović:

Odluka će promeniti gotovo sve aktivnosti vezane za informacione tehnologije u osiguranju

Uvođenje novih standarda u upravljanju IT sistemima može koštati i više stotina hiljada evra

Nova zapošljavanja

Prema Odluci Narodne banke Srbije, osiguravajuće kuće će, radi adekvatnog upravljanja informacionim sistemom, "morati da obezbede odgovarajuću organizacionu strukturu, s jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih, odnosno sa utvrđenim unutrašnjim kontrolama".

Takođe, i kada je u pitanju deo Odluke koji se odnosi na bezbednost informacionog sistema, finansijske institucije su dužne da imenuju lice odnosno lica zaposlena u toj instituciji koja će biti odgovorna za upravljanje informacionim dobrima, te za klasifikaciju i zaštitu tih dobara.

To znači da, ukoliko osiguravajuće kuće nisu imale razvijene informacione sisteme ili su se poslov u tom sektoru obavljali samo usput, zasigurno će morati da zaposle nove ljude, čime se povećavaju ukupni troškovi kompanija. Sa druge strane, ukoliko imaju dovoljno kvalifikovane ljude za upravljanje IT sistemima, moguće je da će se osiguravati odlučiti samo za promenu njihovih funkcija ili radnih mesta.

IT aktivnosti. "Mali broj osiguravajućih društava u Srbiji, kao i u razvijenom svetu, ima potpuno zaokružen informacioni sistem na jedinstvenoj razvojnoj platformi, napravljen u savremenoj informatičkoj tehnologiji i sa svim standardizovanim i formalizovanim aktivnostima. Za njih će izazov biti formiranje rezervne IT lokacije za nastavak poslovanja", smatra Pavlović.

I Dragoljub Zdravković slaže se da je šarolika situacija među osiguravačima. "Za manje osiguravajuće kuće ovo će zahtevati veće investicije. Tu ne govorimo o desetinama hiljada evra, već o stotinama hiljada i više", napominje izvršni direktor za finansije Unija osiguranja.

(Ne)dovoljno vemena

Međutim, naši sagovornici nisu jednoglasni kada je u pitanju vremenski rok koji je osiguravajućim kućama ostavljen da se prilagode.

"Većina osiguravajućih kuća će morati da uloži veliki napor da bi uskladila svoje poslovanje s propisanim rokom za implementaciju od godinu i tri meseca. Ne izgleda mi realno da će svi uspeti da se usklade sa zahtevima odluke do sredine sledeće godine", kaže Pavlović.

Njegov kolega iz Unija osiguranja, pak, smatra da je Narodna banka ostavila sasvim dovoljan rok. "Ako se krenulo na vreme, od kada je draft toga Nacrta izšao, onda je to sasvim dovoljan rok. Unija je već počela i promenila dosta tih standarda. Mislim da bi se do 1. jula 2014. stiglo čak i ako bi se tek sada započelo sa izmenama", zaključuje Zdravković.

Bez obzira na to koliko daleko za neku osiguravajuću kuću taj cilj bio, ostaje pitanje troškova uvođenja novih IT sistema ili optimizacije postojećih. Kako je Zdravković već napomenuo, reč je o investicijama od više stotina hiljada evra. Zbog toga se nameće pitanje da li će se taj trošak na kraju možda odraziti na povećanje visine premije?

"Troškovi implementacije zavise od veličine osiguravajućeg društva i trenutnog načina organizacije rada informacionog sistema. Takođe, izbor načina finansiranja neophodnih investicija u informacione tehnologije zavisi od vlasnika društva. Očekujem da će većina društava naći način da se uskladi sa zahtevima odluke bez prevaljivanja tog tereta na osiguranike, kroz povećanje cena osiguranja", optimističan je član Izvršnog komiteta Delta Generali osiguranja.

Sa druge strane, svoju šansu za zaradu vide pre svega IT kompanije koje već imaju razvijene sisteme za finansijske institucije, a koji su u skladu sa Odredbom Narodne banke.

Ana Savić ■